

FARNÍ INFORMÁTOR

31. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 4. LISTOPADU 2007

Budu velebit tvé jméno, můj Bože, Králi.

SV. KAREL BOROMEJSKÝ, obraz v chrámu sv. Benedikta v Pustiměři

v dějinách, vynikajícího dobročinností, vzdělaností a zbožností: dej ať vedeni jeho slovy - „*duše se získávají na kolenou*“ poznávají zvláště nemocní sílu modlitby.

● Věrným zemřelým, kteří s vírou čekali na tvůj příchod, dej účast na nebeské slávě.

K: Všemohoucí Bože, tys poslal svého Syna na svět, aby hledal a zachránil, co zahynulo. Skrze Něj přišla spása do domu Zachova, dej i této své rodině zakusit svou věrnost, ať chválí tvé jméno po všechny věky.

L: Amen.

K: Bratři a sestry, modleme se, aby nás Bůh učinil hodnými dober ke kterým nás povolal, a svou mocí zdokonalil, abychom měli vždycky zálibu v konání dobra a naše víra se projevovala skutky:

**L: BOŽE,
OSLAV SVÉ JMÉNO.**

● Vládce milující život, celý svět je před tebou jako prášek na vahách a kapka rosy: shlédni na dílo svých rukou a Duchem své lásky, který je ve všem, obnov tvář země.

● Pane, který máš slitování se vším a jsi shovívavý k hříchům lidí, aby dělali pokání: dej, ať zbloudilí poznávají v trestech a výčitkách tvou milosrdnou tvář Otce, aby zbaveni své špatnosti uvěřili v tebe.

● Králi milosrdný a milostivý, oslav jméno svého Syna v srdcích věřících naší farnosti, aby se den co den stávali proroctvím jeho příchodu.

● Tys ve svatém Karlu Boromejském daroval Církvi jednoho z největších biskupů

LITURGICKÉ TEXTY 31. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – MOUDR 11,22-12,2

Čtení z knihy Moudrosti.

Pane, celý svět je před tebou jako prášek na vahách, jako kapka rosy, která zrána padá na zem. Ty však máš slitování se vším, protože můžeš všechno, a jsi shovívavý k hříchům lidí, aby dělali pokání. Vždyť ty miluješ všechno, co je, a nic si neošklivíš z toho, cos udělal, neboť kdybys něco nenáviděl, nestvořil bys to. Jak by něco mohlo trvat, kdybys nechtěl, nebo se uchovat, kdybys to nepovolal k bytí? Ale ty máš na všechno ohled, poněvadž je to tvé, vládce, milující život, neboť tvůj nepomíjející duch je ve všem. Proto zbloudilé trestáš ponenáhu a napomínáš tím, že jim vyčítáš to, čím hřešili, aby zbaveni své špatnosti věřili v tebe, Pane.

ŽALM 145

Budu tě oslavovat, můj Bože, králi, – budu velebit tvé jméno po všechny věky. – Každý den tě budu velebit – a chválit tvé jméno po všechny věky. Milosrdný a milostivý je Hospodin, – shovívavý a plný lásky. – Dobrotivý je Hospodin ke všem – a soucit má se všemi svými tvory. Ať tě chválí, Hospodine, všechna tvá díla – a tvoji zbožní ať tě velebí! – Ať vypravují o slávě tvého království, – ať mluví o tvé síle. Věrný je Hospodin ve všech svých slibech – a svatý ve všech svých činech. – Hospodin podporává všechny, kdo klesají, – a pozvedá všechny sklíčené.

2. ČTENÍ – 2SOL 1,11-2,2

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři! Bez přestání se za vás modlíme, aby vás učinil náš Bůh hodnými dober, ke kterým vás povolal, a svou mocí zdokonalil, že budete mít vždycky zálibu v konání dobra a vaše víra aby se projevovala skutky. Pak bude jméno našeho Pána Ježíše oslaveno skrze vás, a vy budete oslaveni skrze něho podle milosti našeho Boha a Pána Ježíše Krista.

Pokud jde o dobu, kdy přijde náš Pán Ježíš Kristus a kdy se my u něho shromáždíme, prosíme vás: nenechte si tak snadno poplést hlavu, či se dokonce polekat nějakým proroctvím nebo listem prý od nás poslaným, jako by ten den Páně měl už nastat.

EVANGELIUM – LK 19,1-10

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Byl tam jistý člověk, jmenoval se Zacheus. Byl to vrchní celník, velmi bohatý. Rád by uviděl Ježíše, jak vypadá, ale nemohl, protože tam bylo plno lidí a on byl malé postavy. Běžel napřed a vylezl na fíkovník, aby ho uviděl, protože tudy měl procházet. Když Ježíš přišel k tomu místu, podíval se nahoru a řekl mu: "Zachee, pojď rychle dolů: dnes musím zůstat v tvém domě." On rychle slezl dolů a s radostí ho přijal. Všichni, jakmile to uviděli, reptali a říkali: "Vešel jako host k hříšníkovi!" Zacheus se zastavil a řekl Pánu: "Polovici svého majetku, Pane, dám chudým, a jestli jsem někoho o něco ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně!" Ježíš mu řekl: "Dnes přišla do tohoto domu spása. Vždyť i on je potomek Abrahámův. Syn člověka přišel hledat a zachránit, co zahynulo."

IN ODIUM FIDEI, IN ODIUM ECCLESIAE

Dějiny španělského národa od vyhlášení II. Republiky, 14. dubna 1931, do 1. dubna 1939, kdy generál Francisco Franco Bahamonde (1892-1975), který stál v čele národních sil, vyhlásil konec války, tyto dějiny byly po dlouhá staletí cenzurovány se záměrem vymazat z paměti pronásledování křesťanů, jež nemá v dějinách západního křesťanství obdoby. Všechny revoluční síly, počínaje zednářským liberalizmem, přes radikální demokratismus, socialistické a komunistické internacionály, až po trockisty a anarchisty, ti všichni kteří ruku v ruce usilovali o odkřesťanštění Španělů, chránili obecný zájem na zatajování spáchaných zločinů. Dosud prokázané hrdinské příběhy věrnosti Kristu a Církvi, tvoří jen zlomek nezměrného krveprolití, jímž španělský národ zaplatil za revoluční násilí. Po vyhlášení II. Republiky se Církev stala objektem dvojího útoku: na jedné straně fyzické násilí milicionářů dopadá na kostely a kláštery, plení je a zapaluje; to vše za souhlasu vládních představitelů. Na druhé straně

pronásledování ze strany legislativní a správní moci, která brání provozování kultu a náboženské činnosti. 9. prosince 1931 dochází ke schválení „laické“ Ústavy, která vymezuje rámce legislativního a správního pronásledování: vládní oběžník ze 16. ledna 1932 ukládá, aby byly ze škol odstraněny všechny náboženské symboly; 2. února je zaveden rozvod; 6. ledna pak jsou zestátněny hřbitovy a 11. března zakázána výuka náboženství ve školách. Nato 17. května 1933 dochází ke schválení *Ley de Confesiones y Congregaciones religiosas*, kterým se omezuje vykonávání katolického kultu a tento se podřizuje dohledu státních civilních představitelů. V politické rovině pak po vítězství pravice ve volbách, které se konaly 19. listopadu 1933, dochází v říjnu 1934 k prvnímu výbuchu revolučního teroru: v Barceloně je vyhlášen autonomní a federativní katalánský stát, a revoluce propuká v Satoriích, kde po několik dní zuří rudé násilí. Bilance je děsivá: 33 zavražděných kněží a řeholníků, k tomu zničené kostely a náboženské symboly, bombardování katedrály v Oviedu, požár biskupského paláce a semináře.

Volby 16. února 1936 přivedly k vítězství Lidovou frontu, tvořenou republikány, socialisty, komunisty, odbory a Dělnickou stranou marxistické jednoty. V pěti měsících své vlády až do vojenského povstání proti republikánské vládě, 18. července 1936, byly spáleny a vypleněny stovky kostelů; mnohé z nich byly zavřeny a ilegálně prohlédány. Kněžím bylo vyhrožováno a často byli přinuceni opustit farnosti; pustošeny byly i kněžské domovy a sídla řeholních komunit – pokud neskončily v plamenech, byly zabráný místními státními orgány. Svoboda kultu byla potlačena anebo omezena: hroby a hřbitovy zneuctěny; eucharistické způsoby ukradeny či vystaveny znesvěcení. Bylo zabito 17 kněží a mnozí další skončili ve vězení; řeholníci pak pronásledováni nebo vyhnáni. Vládní představitelé sledovali dění se zalíbením – bránili obhajobě katolíků a zločince ponechávali bez trestu. Církev se stala cílem revolučního teroru, který se rozmáhal díky

rostoucímu počtu falešných obvinění: např. 14. května kolovala Madridem fáma, že salesiánské řeholnice rozdávají dětem otrávené karamely. Vzápětí nato došlo k přepadení a zapálení koleje.

V létě 1936, v souvislosti s *alzamientem*, dosáhlo náboženské pronásledování vrcholu: počet zavražděných kněží a řeholníků vystoupil na 6.832 (z nich 4.184 tvoří diecézní kněží a mezi oběťmi bylo i 12 biskupů a jeden apoštolský administrátor); 2.365 řeholníků a 283 řeholnic. Kolik bylo katolických laiků, povražděných pro jejich věrnost Kristu, se pro jejich množství nedá ani spočítat. Jestliže od 1. ledna do 18. července 1936 byl počet obětí mezi kněžími 17, na konci července tento počet stoupl na 861. Vraždění dosáhlo vrcholu v měsíci srpnu s 2.077 oběťmi – s průměrem 70 na den! -, mezi nimiž bylo deset biskupů. To dokazuje jak nepatrně byly příčinou pronásledování vojenské události, a jak se toto zrodilo právě v nenávisti vůči křesťanům a propuklo jen co se ukázaly příhodné okolnosti. Když papež Pius XI. (1922-1939) zveřejnil v březnu 1937 encykliku *Divini Redemptoris* o bezbožeckém komunismu a prohlásil, že zvěrstva spáchaná komunisty ve Španělsku pramení ze systému, který vytrhává ze srdcí lidí samotnou ideu Boha; když v srpnu 1937 publikuje španělský episkopát společný pastýřský list *Carta Colectiva del Episcopado Español a los obispos del mundo entero* – s datem 1. července -, jenž odsuzuje zločiny spáchané republikánským režimem, byla už většina kněží a řeholníků povražděna: odsouzení církevních představitelů tedy vzniklo až v důsledku a na základě spáchaných zločinů, aby světové veřejné mínění poznalo fakta a ustalo krveprolití, nebyl proto vůbec jejich příčinou. Hrůzy pronásledování byly vedeny *in odium fidei, in odium Ecclesiae*. Dokazuje to simultánnost, s níž počínaje 18. červencem 1936 propukl plán na vyhlazení kněží a řeholníků; systematicčnost vražedných akcí, odkazujících na organizaci a koordinaci na nejvyšší centrální úrovni; rozšíření masakru na celé území kontrolované republikánskou vládou (mezi oběťmi jsou biskupové, kněží, řeholníci i věřící všech španělských diecézí – proto také každý z diecézních biskupů napsal u příležitosti nadcházející beatifikace pastýřský list – jsou zveřejněny na stránkách španělské biskupské konference); propagandistická podpora probíhajícího pronásledování vrcholnými představiteli stran koalice Lidové fronty; nepřítomnost jakékoli snahy vlády zabránit masakrům. Pouze fyzická likvidace obětí však nestačila: krveprolití předcházelo psychologické i fyzické mučení, mrzačení, falešné rozsudky, které měly ještě více podnítit teror; k tomu pak často přistupuje ohavení a tupení mrtvých těl. Povražděním kněží a řeholníků se chtěla ze Španělska vymazat jakákoli stopa po božském a posvátném. Tak lze vysvětlit hanobení Eucharistie, prováděné různým způsobem: ničením svátostných způsob; střílení na Nejsvětější svátost a svatostánky; posměšné požívání svatých hostií a pití konsekrovaného vína; inscenování rouhačských procesí; ničení oltářů. Zběsilé plenění, které se s neslýchaným vandalizmem rozpoutalo proti kostelům a posvátným budovám, mělo za následek zničení značné části historicko-uměleckého dědictví Španělska.

O těchto svědcích nelze mluvit jako o obětech španělské občanské války, nýbrž jsou oběťmi náboženského pronásledování ve Španělsku: především proto, že pronásledování začalo v roce 1931, zatímco občanská válka vypukla až pět let nato, v roce 1936. Navíc tyto svědkové neměli nic do činění s ozbrojeným konfliktem ani s žádnou z bojujících stran, nikdy se nechopili zbraní, aby se bránili, ale byli povražděni z ryze náboženských důvodů, za to, že byli představiteli Církve či horlivými katolíky a hájili svou víru. Všichni umírali se slovy odpuštění svým vrahům na rtech, následující tak až na kříž Beránka, jenž snímá hříchy světa.

Los mártires no son patrimonio exclusivo de una diócesis o nación, sino que, por su especial participación en la Cruz de Cristo, Redentor del universo, pertenecen al mundo entero, a la Iglesia universal

Padesát tisíc poutníků se v neděli účastnilo na náměstí sv. Petra ve Vatikáně nejpočetnější beatifikace v dějinách: ke cti oltářů bylo povýšeno 498 mučedníků, povražděných během náboženského pronásledování ve Španělsku v období čtyřicátých let XX. století.

Slavnostní eucharistii předsedal portugalský kardinál José Saraiva Martins, prefekt Kongregace pro svatořečení. Na rozdíl od nové praxe, zavedené Benediktem XVI., která zdůrazňuje místní charakter beatifikací, dnešní obřad se konal ve Vatikáně, a setkalo se zde 15 diecézí, zainteresovaných v procesu, neboť právě v nich se odehrávalo celkem 23 beatifikačních kauz. Mučedníci pocházejí téměř z celého území Španělska, dále pak z Kuby, Francie a Mexika (na náměstí sv. Petra bylo několik stovek poutníků právě z této země).

Mezi poutníky bylo mnoho rodinných příbuzných mučedníků. Oficiální španělskou delegaci vedl ministr zahraničí, Miguel Ángel Moratinos, v doprovodu dalších osobností, mj. zástupců sedmi autonomních komunit. Poté, co kardinál Antonio María Rouco Valera, arcibiskup Madridu, diecéze k níž přísluší největší počet mučedníků, požádal papeže o jejich zapsání do seznamu blahoslavených, přečetl kardinál Saraiva Martins apoštolský list Benedikta XVI. o beatifikaci. Dokument rovněž oznamuje, že svátek nových blahoslavených se bude slavit 6. listopadu. V 10.20h, za zvuku tónů „Christus vincit“, byl odhalen obraz s tvářemi 498 nových blahoslavených a oficiální logo beatifikace. V homilii kardinál Martins řekl:

Na základě pověření papežem Benediktem XVI. se mi dostalo milého úkolu zveřejnit dokument, jímž Svatý Otec prohlašuje blahoslavenými čtyři sta devadesát osm mučedníků, kteří prolili svou krev pro víru během náboženského pronásledování ve Španělsku v letech 1934, 1936-37. Jsou mezi nimi biskupové, kněží, řeholníci, řeholnice i věřící laici, mužové a ženy; třem z nich bylo šestnáct a nejstaršímu osmasedmdesát.

Tato, tak početná skupina blahoslavených ukázala až k mučednictví svou lásku k Ježíši Kristu, svou věrnost katolické Církvi a svou přímluvu u Boha za celý svět. Ještě než zemřeli, odpustili těm, kdo je pronásledovali – dokonce se za ně modlili -, jak je zřejmé z beatifikačních procesů konaných v arcidiecézích Barcelona, Burgas, Madrid, Merida-Badajoz, Oviedo, Sevilla a Toledo, a v diecézích Alabacete, Ciudad Real, Cuenca, Gerona, Jaén, Malaga e Santander.

Jaká říká Katechismus katolické Církve: „... mučednictví je vrcholným svědectvím pravdě víry“ (2473). Následovat Krista totiž znamená jít za ním i v bolesti a přijmout pronásledování z lásky k evangeliu (srv. Mt 24,9-14; Mk 13,9-13; Lk 21,12-19): „budete

nenávidění pro mé jméno“ (Mk 13,13; srv. Jan 15,21). Kristus nás předpověděl, že naše úloha je spjata s jeho údělem.

Ústředním prvkem loga této beatifikace (srv. *Farní Informátor minulé neděle*), která má historický význam, vzhledem k vsutku ohromnému počtu mučedníků, je kříž červené barvy, symbol lásky vedené až prolité krve pro Krista. Vedle kříže je palma, postavená tak, že pomyslně připomíná ohnivé jazyky, v nichž je možné vidět znázornění vítězství, jehož dosáhli mučedníci, kteří svou vírou přemohli svět (srv. 1Jan 1,4). Znázorňují rovněž oheň Ducha svatého, který sestoupil na apoštoly v den Letnic, a stejně tak i keř, co hoří a přece neshoří (srv. Ex 3,1-6), jehož prostřednictvím – jak praví úryvek Exodu – se Bůh zjevil Mojžíšovi, jako výraz svého Bytí: je Láskou, která se dává a nikdy se nevyčerpá.

Tyto symboly jsou zasazeny do kruhového výrazu, připomínajícího mapu světa; na jeho obvodu čteme „Beatifikace mučedníků ze Španělska“. Nápis říká „mučedníků ze Španělska“ a nikoli „španělských mučedníků“, protože místem, kde byli umučeni je Španělsko, a navíc to byla vlast většiny z nich, i když po pravdě řečeno, někteří pocházeli z jiných států, jako Francie, Mexika a Kuby. V každém případě, **mučedníci nejsou výlučným majetkem diecéze či národa, nýbrž, svou zvláštní účastí na kříži Krista, Vykupitele světa, patří celému světu, všeobecné Církvi.**

Jako motto této beatifikace byl vybrán citát z evangelia svatého Matouše: „Vy jste světlo světa“ (Mt 5,14). Kristus je světlem národů, říká v úvodu své dogmatické konstituce o Církvi II. vatikánský koncil; toto světlo se v toku věků zračí na tváři Církve, a dnes se zvláštním způsobem skví v mučednících, jejichž památku slavíme. Ježíš Kristus je světlem světa (Jan 1,5-9), jež osvětluje naše myšlení, abychom poznávali pravdu, žili v souladu s lidskou důstojností, kterou je důstojnost Božích dětí. Tak i my, proměnění v světlo světa, osvěcujeme všechny lidi svědectvím života, prožívaného v plném souladu s vírou, kterou vyznáváme.

„Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval“ (2Tim 4,7). Tak píše svatý Pavel na konci svého života v úryvku druhého čtení této neděle. Tito mučedníci svou smrtí uskutečnili tato přesvědčení svatého Pavla.

Mučedníci dosáhli slávy nejen sami pro sebe. Jejich krev, jež zbrotila zemi, byla zdrojem plodnosti a hojnosti plodů. Tak to ukázal Svatý Otec Jan Pavel II., když nás vyzývá, abychom uchovávali památku mučedníků, jak řekl v jedné ze svých promluv: „Vytratí-li se památka křesťanů, kteří položili svůj život na svědectví své víry, potom současnost se všemi svými ideálními plány ztratí tu nejvzácnější součást, neboť vznešené lidské a náboženské hodnoty pak nebudou posíleny konkrétním svědectvím, zasazeným do dějin“. Nemůžeme se spokojit pouze se slavením památky mučedníků, obdivem jejich příkladu a nadále kráčet unaveně svým životem. Jaké poselství tito mučedníci předávají každému z nás, zde přítomných?

Žijeme v době, kdy jsou křesťané ohrožováni ve své pravé identitě : tím chci říct, že buď jsou „mučedníky“, čili žijí podle víry, kterou na křtu přijali, anebo se přizpůsobují. Křesťanský život je každodenním osobním vyznáním víry v Syna Božího, který se stal člověkem, a to může vyžadovat i prolítí krve. Víra zaplacená životem, třeba jen jediného věřícího, utvrzuje víru celé Církve. Předkládat svědectví mučedníků znamená připomínat, že svatost nespočívá v potvrzení hodnot, jež jsou společné všem, nýbrž v osobním přilnutí ke Kristu, Vykupiteli světa a dějin. Mučednictví je už od Letnic vzorem této pravdy.

Osobní vyznání víry nám dává učinit druhý krok: dovoluje nám odhalit silné pouto mezi svědomím a mučednictvím.

„Nejhlubší svědectví všech mučedníků – jak napsal kardinál Ratzinger – spočívá ve skutečnosti, že dosvědčují kapacitu pravdy o člověku, jako mez každé moci a záruku jeho Božího podobenství. Právě v tomto smyslu jsou mučedníci velkými svědky svědomí, schopnosti dané člověku, aby kromě moci poznal i povinnost, a proto otevřel cestu skutečnému pokroku, pravému výstupu“ (J. Ratzinger, *Oslava svědomí*, Roma, Il Sabato 16 března 1991, str. 89).

Mučedníci, kteří budou dnes zapsáni do seznamu blahoslavených se chovali jako dobří křesťané a když nadešla ona chvíle, neváhali položit svůj život s voláním: „Ať žije Kristus Král!“ Dnešním mužům a ženám hlasitě říkají, že všichni jsme povoláni ke svatosti, všichni, bez rozdílu, jak slavnostně prohlásil II. vatikánský koncil ve svém nejvýznamnějším dokumentu, věroučné konstituci o Církvi, v V. kapitole s titulem „Všeobecné povolání ke svatosti“. Bůh nás stvořil a vykoupil, abychom byli svatí! Nemůžeme se spokojit s vlažně prožívaným křesťanstvím.

Křesťanský život se nemůže omezit jen na několik osobních a ojedinělých úkonů zbožnosti, ale spíše má pohltnout každý okamžik našich dnů zde na zemi. Ježíš Kristus musí být přítomen ve věrném plnění našich povinností každodenního života, jež tvoří zdánlivě nepatrné a bezvýznamné maličkosti, jímž se však dostává nadpřirozeného významu a velikosti, jsou-li konány z lásky k Bohu. Mučedníci dosáhli vrcholu hrdinství dobrým bojem, jímž položili za Krista svůj život. Hrdinství, k němuž nás Bůh volá, je třeba vnímat v mnoha kontrastech našeho každodenního života. Musíme být přesvědčeni, že naše svatost – totiž ona svatost, k níž nás Bůh nepochybně volá – spočívá v dosažení toho, co Jan Pavel II. označil za „vysoké měřítko řádného křesťanského života“.

Poselství mučedníků je poselstvím víry a lásky. Musíme podstoupit odvážné zpytování svědomí, a učinit předsevzetí, aby se tato víra a láska hrdinsky projeví v našem životě.

Hrdinství víry a lásky v našem jednání osob začleněných do dějin, jako kvas, jenž umožňuje správné kvašení.

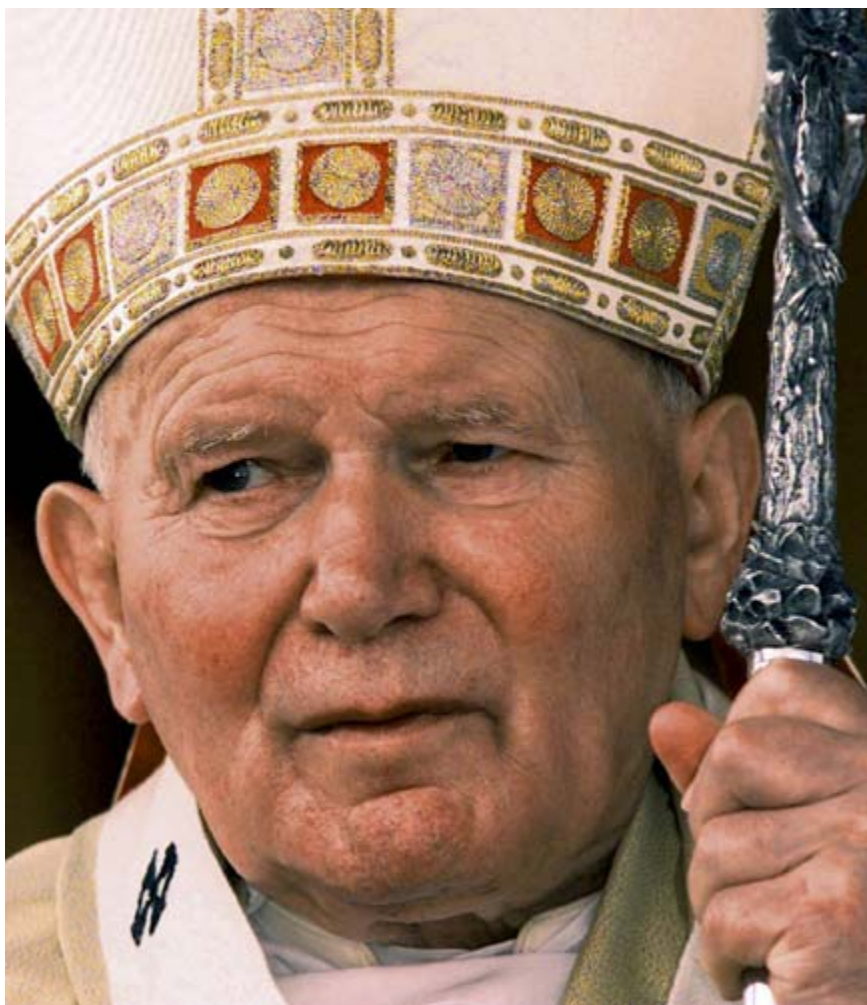
Víra, - říká nám Benedikt XVI. – přispívá k očištění smýšlení, neboť pomáhá vnímat pravdu. Být důslednými křesťany po nás žádá, abychom se neštíteli povinností, přispívali k obecnému dobru, vždy budovali společnost podle spravedlnosti a v dialogu, utvrzovaném láskou, hájili naše přesvědčení o důstojnosti lidské osoby, o životě – od početí až po přirozenou smrt, o rodině založené na jedinečném a nerozlučném manželském spojení muže a ženy, o prvořadém právu a povinnosti rodičů na výchovu dětí a na další otázky, jež vyvstávají z každodenní zkušenosti společnosti, v níž žijeme.

Spojení se Svatým Otcem Benediktem XVI. a všeobecnou Církví, která se rozkládá na pěti kontinentech, na závěr prosme dnes beatifikované mučedníky o přimluvu a s důvěrou se obraťme k Marii, Královně mučedníků, abychom zapálení upřímnou touhou po svatosti, následovali jejich příkladu.

Carta Colectiva

del Episcopado Español a los obispos del mundo entero

V apoštolském listu *Tertio Millenio Adveniente* papež Jan Pavel II. napsal, že „Pius XI. musel čelit hrozbám totalitních režimů či nerespektujících lidskou svobodu v Německu, Rusku, Itálii, ve Španělsku ...“ (č. 22). Oprávněný odkaz na Španělsko se týká třicátých let, kdy II. Republika, vyhlášená v roce 1931, nastolila systém „nerespektující lidskou svobodu“, protože šlapal po náboženské svobodě, která je prvním a nejzákladnějším z lidských práv. S odstupem osmdesáti let vyvstává historická platnost jednoho z nejdůležitějších dokumentů španělského episkopátu, který byl zveřejněn s datem 1. července 1937, a který byl v těchto letech jakoby potlačen historiografií k této tématice

málo pozornou anebo vůči ní polemickou. Je správné, abychom ve jménu seriózního historického bádání, věnovali pozornost obsahu dokumentu, který nevyhnutelně vede k připomenutí hrůz španělské občanské války a především obětí náboženského pronásledování? Anebo hrozí, že tato iniciativa znovu otevře rány minulosti, na kterou by všichni nejraději zapomněli?

Připomínka významné historické události, v našem případě španělské náboženské pronásledování, dává znovu bolestně vyvstat záhadám, nevyřešeným dilematům, nevyhnutelné licoměrnosti vztahu sovětského Ruska (a ostatně Evropy nakloněné vyhlášené španělské Republice) k vládě, která systematicky porušovala základní práva lidské osoby. V roce 1934 došlo v Astúriích k neblaze proslulé „rudé říjnové revoluci“, kterou profesor Gregorio Marañón označil za „řádný pokus o uskutečnění komunistického záměru dobýt Španělsko“. A republikán Salvador de Madariaga napsal: „Revolucí v roce 1934 přišla španělská levice dokonce o stín autority k odsouzení rebélie roku 1936“.

Dokument španělských biskupů vzniká v krutém kontextu španělské občanské války, ale začleňuje se i do kontextu dalších papežských iniciativ, jako jsou encykliky *Mit brennender Sorge* (14. března 1937), kterou Pius XI. odsoudil nacionálně-socialistický režim, protože nerespektoval literu ani ducha Konkordátu z roku 1933, a *Divini Redemptoris* (17. března 1933) proti „bezbožeckému komunizmu“, v níž ukázal na nebezpečí, jež představují dvě společenské dimenze – nacionálně-socialistický panteizmus

a marxistický ateismus – jež se obě odvolávaly na nihilismus, který kromě toho, že je destruktivní pro lidstvo, je destruktivní i pro sebe sama. Církev ve Španělsku si v těchto letech byla vědoma, že musí jednat rozhodně, aby přispěla a hájila základní jmění spravedlnosti a míru, tváří v tvář opačným tendencím, jež se začínaly projevovat ve španělské společnosti. Ve *Společném listu* biskupové vypovídají, co všechno musela Církev vytrpět a co nadále trpí v republikánském Španělsku, jež se stalo obětí komunistické ideologie, která – podobně jako nacizmus v Německu – rozpoutala nelítostná pronásledování, a předčíc dokonce nacistickou krutost, zakázala katolický kult ve všech jeho formách a projevech, jak veřejných tak soukromých. 18. července 1936 vypukla ve Španělsku občanská válka, jako logický důsledek násilné a chaotické národní situace po volbách v měsíci únoru téhož roku, po nichž se ujala moci „Fronte Popular“ (koalice socialistů, komunistů, anarchistů a dalších extrémistických a násilných uskupení). Republikánská vláda ukázala svou nekompetentnost jak čelit složité španělské situaci, a po několika měsících značné politické nestability, povstala část vojska s podporou velké části národa, aby se zbraní v ruce ukončila už po všech stránkách déle neudržitelný stav. Od tohoto okamžiku se Španělsko rozdělilo na dvě zóny: na jedné straně stáli partyzáni Republiky, zvaní „rudí“; na druhé pak stoupenci vojenských vzbouřenců, zvaní „národní“, kteří vytvořili vládu v čele s generálem Franciscem Frankem. Svatý Stolec měl v Madridu svého zástupce až do začátku listopadu 1936. Nuncius Tedeschini, který byl jmenován kardinálem, odjel měsíc před začátkem války, a Mons. Filippo Cortesi do republikánského Španělska, v němž byl jmenován nunciem, nikdy nedorazil. „Apoštolským nunciem ve Španělsku u národní vlády v Salamance“ byl 16. května 1938 jmenován Mons. Gaetano Cicognani. Tímto jmenováním Svatý Stolec oficiálně uznal vládu generála Franka. Bylo to už skoro dva roky po občanské válce. Obraz náboženské situace v republikánském Španělsku, po zuřivém pronásledování a dvou letech nepřetržitého ozbrojeného konfliktu snad nemohl být žalostnější. Tam, kde prošlo ničivé běsnění komunistické revoluce, za přispění socialistů a anarchistů, bylo zničeno a lehlo popelem vše, co mělo jakýkoli vztah k Církvi: kostely, semináře, fary, biskupské paláce, kláštery, sídla katolických sdružení. Sakrální předměty i umělecké skvosty byly zničeny nebo ukradeny. Sedmadvacet diecézí Španělska bylo totálně zničeno, osm pak bylo zničeno částečně a nedotčených zůstalo 22. Počet představitelů Církve, zmasakrovaných tím nejbrutálnějším způsobem rostl do tisíců, do desítek tisíc pak počet laických katolíků, navíc těch nejhorlivějších. Na územích, která byla ještě pod kontrolou republikánské vlády pokračovalo náboženské pronásledování, které se přirostlo, jen co se blížili národní. Veřejný kult byl všude zakázán a soukromý byl ztížený a nebezpečný. S tristní náboženskou situací vládního Španělska byla v příkrém kontrastu situace Španělska národního, kde se náboženský život odvíjel normálně, a zaznamenával útěšné náboženské probuzení a častější přistupování ke svátostem. Generál Franco projevoval své katolické smýšlení veřejně. Národní vláda byla ve svém celku Církvi nakloněna. Generál Franco si přál, aby Španělsko bylo katolickým národem, věrným své náboženské tradici. Ale nescházely ani excesy ze strany civilních představitelů, zasahovat do záležitostí, které jsou ve výhradní kompetenci představitelů Církve.

Občanská válka, i přes svou krutost, po sobě nezanechala „milión mrtvých“, jak se po léta nekriticky tvrdilo. Nedávné důsledné statistické studie ukázaly, že počet obětí bratrovražedného konfliktu bylo 270.000, a to jak na bitevních polích, tak při represích dvou zadních vojů, včetně obětí náboženského pronásledování v republikánské zóně.

I přesto je tento počet obrovský a ukazuje na krutost tragédie, o to hrůznější a závažnější, uvědomíme-li si, že se tu bratři vraždili navzájem, navíc ve Španělsku, tradičně považovaném za katolické. Abychom z historického hlediska pochopili španělskou tragédií roku 1936, a především vůdčí úlohu Církve – která v oněch letech hrůzných letech čelila největšímu pronásledování ve svých dějinách -, je nezbytné alespoň krátce projít základními údobími republikánského života, který začal pět let předtím, a vývojem španělské společnosti.

II. republika byla protikatolická

Vyhlášením Druhé republiky, k níž došlo 14. dubna 1931, byla Církev ve Španělsku, kterou nový režim nenáviděl pro její nauku i jednání, vystavena neustálému útisku v legislativní rovině. Na tento stav, už tak velmi závažný, záhy navázalo působení socialistického anarchického extrémizmu, spojené s fyzickým násilím na osobách a majetku. První oběti se počítají od 5. října 1934, kdy během tzv. „vzpourey v Asturiích“ bylo povražděno 37 kněží, seminaristů a řeholníků a zapáleno 58 kostelů. Osm z těchto mučedníků bylo beatifikováno v roce 1990. Tak už dva roky před vypuknutím občanské války se začalo psát dlouhé martyrologium španělské Církve, která odmítla podpořit vojenské hnutí, zvané „rebelové“. Navíc, biskupové už od prvního okamžiku uznali zákonnou republikánskou vládu. Republika však projevila vůči katolíkům otevřené nepřátelství. V létě 1936 pak socialisti, komunisti a anarchističtí rozpoutali největší náboženské pronásledování ve španělských dějinách. Vraždění církevních představitelů i prostých laiků, ve snaze fyzicky zlikvidovat katolickou Církev co do osob i majetku, bylo na denním pořádku už v prvních šesti měsících ozbrojeného konfliktu, který začal s „Movimento Nazionale“ 18. července 1936 a trval do 1. dubna 1939. Toto persekuční jednání bylo tak vážné, že počet obětí z řad zasvěcených osob překročil už v prvních šesti měsících 6.500, s naprostým vymýcením náboženské přítomnosti v tzv. „rudé zóně“. Hrůzné zločiny, páchané v poslušnosti ideálu militantního ateizmu se dnes jeví jako vzdálené, přesto však jsou obrazem ohavností, jež v „rudých“ zónách Španělska byly logickým plodem proudů myšlení a jednání hluboce protilidské a protikřesťanské povahy. Náboženské pronásledování dává poznat, jakého historického omylu by se dopustil ten, kdo by španělskou válku posuzoval pouze z hlediska sociálního a politického. Podstatným v ní totiž byl prvek náboženský. Postoj Svatého Stolce a Církve ve Španělsku vůči této válce je dodnes složitou otázkou, kterou je třeba posuzovat ve světle výslovně protikatolického a persekučního prostředí v němž žili katolíci republikánské doby. Tento problém studovala jak církevní, tak civilní historiografie. I přes různorodá hodnocení, fundování a nestranní autoři připouštějí nejen výslovnou nenávist mnoha republikánských politiků proti Církvi obecně, nýbrž obzvláště proti katolické víře, což potvrzuje množství protikatolických nařízení a zákonů, inspirovaných touto nenávistí.

Toto vyloženě protikatolické smýšlení, jež dospělo do posledních důsledků v létě 1936, panovalo už od počátku, v květnu 1931, a projevovalo se zapalováním kostelů a klášterů, i později v "Cortes Constituyentes" Republiky. Její nejvlivnější poslanci pocházeli z

"*Institución Libre de Enseñanza*" (i když ne všichni z nich byli protinábožensky zaměřeni). Významnou roli v tomto procesu hrálo zednářství. Podle jezuity Ferrera Benimeliho, jednoho z nejvýznamnějších odborníků na toto téma, jenž mohl ověřit jména zednářů, kteří tvořili španělské politické instituce, zednářů "*Cortes Constituyentes*" bylo nejméně 183. Proto – jak říká též autor - mělo zednářství značný vliv na protikatolické zákonodárství Republiky i v pomlouvačných kampaních proti Církvi. Podle jednoho z otců II. španělské republiky, Manuela Azaña, měl tento stát být laickým v tom nejradikálnějším

slova smyslu. Všechny prostředky, jak tohoto cíle dosáhnout, byly proto dovolené. Úmyslem bylo mít Církev podřízenou, ovládanou a kontrolovanou státem. A pokud by to nebylo možné, měla se zlikvidovat. Navíc, podle tohoto politického myslitele, byla katolická dogmata neslučitelná se zásadami, na nichž měl spočívat nový španělský stát. Proto Azaña nebyl jen proti španělskému katolictví v jeho historické a konkrétní formě, ani proti žádnému jinému typu specifického křesťanství, nýbrž proti křesťanství jako takovému v jeho podstatě a transcendenci, jež má svou hodnotu v kterékoli části světa. Azaña, a spolu s ním i dominující smýšlení Republiky, které se později pokusilo Církev zlikvidovat, jdou až za antiklerikalismus: formálně i specificky jsou proti římskokatolické Církvi. Jejich zaměření proti křesťanství a proti

Církvi je radikální. Azaña byl prezidentem republiky až do své smrti, k níž došlo po skončení války. Azaña i mnozí stoupenci II. španělské republiky, viděli v Církvi hrozbu pro nové státní uspořádání. Proto nová vláda, která se vytvořila v roce 1931, si vzápětí předsevzala, že systematickým zákonodárstvím vymytí jakýkoli veřejný projev Církve, počínaje zákazem Tovaryšstva Ježíšova (jezuitů), jež považovala za nejvýznamnější projev a nakonec schvalovala či alespoň tolerovala fyzickou likvidaci kněží a nejaktivnějších laiků, s níž začala dva roky před nacionalistickou vzpourou generála Franka, masakry v Astúriích v roce 1934 a dalšími podobnými zvěrstvy v průběhu prvního semestru roku 1936. Republikánští volnomyšlenkáři, marxisti a anarchističtí, každý podle svého politického schématu a na základě podezření na nebezpečí pro nový stát, pošlapávali základní lidská práva v rozporu se samotnými demokratickými principy, jež hlásali. Následně se pak těmito lidem Španělské republiky stala nejvyšším politickým a etickým důvodem záchrana jejich státního záměru.

Tímto se lišili od všech stávajících státních totalitarizmů, jak jim už tehdy někteří vytýkali.

(dokončení příště)

Všechny lidské bytosti jsou povolány ke svatosti

(Benedikt XVI. o slavnosti všech svatých, 1. listopadu 2007)

Draží bratři a sestry!

Dnešní slavnost Všech svatých otevírá naše srdce, které překračuje hranice času a prostoru a dosahuje tak nebeských dimenzí. V počátcích křesťanství byli také členové církve označováni za „svaté“. Například v prvním listu Korintským se sv. Pavel obrací k těm, „kteří byli posvěceni v Kristu Ježíši a povoláni do stavu svatých, a také ke všem, kteří kdekoli vzývají jméno Pána Ježíše Krista“ (1Kor 1,2). Křesťan totiž už je svatý, protože křest jej sjednocuje s Ježíšem v jeho velikonočním tajemství, ale musí se jím zároveň *stávat* tím, že se Mu vnitřně stále více připodobňuje. Někdy se má za to, že svatost je jakýmsi privilegovaným stavem, který je rezervován jen nemnoha vyvoleným. Ve skutečnosti je však úkolem každého křesťana, a mohli bychom říci každého člověka, aby se stal svatým! Apoštol píše, že Bůh nás zahrnul rozmanitými duchovními dary a vyvolil si nás ještě před stvořením světa v Kristu, abychom „byli před ním svatí

a neposkvrnění v lásce“ (Ef 1,3-4). Všechny lidské bytosti jsou proto povolány ke svatosti, která nakonec spočívá v tom, že žijí jako děti Boží v oné „podobě“ s Ním, ke které je stvořil. Všechny lidské bytosti *jsou* děti Boží a všechny se *musí* stát tím, čím jsou skrze náročnou cestu svobody. Hospodin zve všechny, aby se staly součástí svatého lidu. „Cestou“ je Kristus, Syn, Svatý Boží: nikdo nepřichází k Otci než jedině skrze Něho (srov. Jan 14,6).

Církev moudře položila do těsné následnosti slavnost Všech svatých a Památku všech věrných zemřelých. K našim modlitbám chvály Boha a úcty blažených duchů, které nám dnešní liturgie představuje jako „veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků“ (Zjev 7,9), se připojuje modlitba za duše těch, kteří nás předešli při přechodu z tohoto světa do života věčného. Jim věnujeme zítra zvláštním způsobem svoje modlitby a za ně budeme slavit eucharistickou Oběť. Pravdou však je, že Církev nás každý den vybízí k tomu, abychom se za ně modlili a přinášeli za ně svá trápení a každodenní námahy, aby se zcela očištěné mohly na věky těšit ze světla a pokoje Pánova. Uprostřed shromáždění svatých září Panna Maria, „pokorná a vznešená víc než tvor“ (Dante, *Ráj*, XXXIII,2). Vložíme-li svou ruku do její, dostane se nám sil a ochotněji kráčíme cestou svatosti. Svěřme jí naše každodenní úsilí a prosme ji dnes také za naše drahé zesnulé v důvěrné naději na to, že se s nimi všemi jednoho dne shledáme ve slavném společenství Svatých.

Tomáš Špidlík

„Maranathà“

ŽIVOT PO SMRTI

„Maranathà“, „Přijď, Pane“, byla jednou z proseb prvních křesťanů. Podle svatého Pavla jsou křesťané „těmi, kdo milují parúsi“ (2Tim 4,8), kdo s radostí čekají na druhý příchod Pána. Jestliže tomu tak mnohdy není, je to i proto, že vzniklo přesvědčení, že existují dva různé životy a jednoho dne se musí nevyhnutelně jeden opustit, aby se přešlo do druhého. To pak činí člověka tragicky rozděleným. Navíc, jistá teologie, se chopila témat, která se vztahují k eschatologii (smrt, soud, peklo, život věčný, ...), vypočítává je jedno vedle druhého, a tím přeměnila symboly v logický systém, bez jakéhokoli vztahu ke konkrétnímu životu. Kardinál Špidlík prochází patristické a východní prameny, které popisují poslední časy jako nové stvoření, jako setkání Boží činnosti s dozráváním světa, kde dějiny nejsou jen materiálem pro soud, ale také „stavebními kameny“, z nichž povstane nový Jeruzalém. (kniha vyšla italsky v březnu 2007)

Poslední soud (3)

Pojďte požehnání mého Otce, ujměte se království (Mt 25,34)

Vyšli jsme z úvahy, že obrazem posledního soudu se zjevuje především samotný Kristus jako král lidí a vesmíru. Vystává proto otázka: jakým způsobem vládne? Zlo je vnější silou, která se chce zmocnit toho, co jí nepatří. Naopak Kristus se vnitřně ztotožňuje s těmi, kdo jsou jeho, kdo tvoří jeho mystické tělo. A jako takového jej poznávají. „Vpravdě pravím vám: cokoli jste učinili (totiž skutek lásky) jednomu z těchto mých nejmenších bratří, mně jste učinili“ (Mt 25,40). Můžeme říci, že touto identifikací je završen Boží sestup mezi lidi a výstup lidí k Bohu, a dějiny světa docházejí ke svému konci.

Odhaluje se tím i hybná síla tohoto vývoje: láska, která dává smysl zákonu i prorokům, jak mnohokrát učil Ježíš slovy i konkrétními příklady. Vedou-li se jednání u lidských soudů, odvolává se až na ústavní zákon. V Božím království je tímto zákonem láska, která odpouští hříchy, částečná překročení zákona. Odmítnutí tohoto posledního odvolání se rovná odmítnutí Kristova království. „Pryč ode mě, zlořečení, do věčného ohně, připraveného pro ďábla a jeho anděly“ (v. 41). O tomto ohni promluvíme později. Na tomto místě jsou středem pozornosti ti, kdo se mají zachránit, stejně jako u soudu moudrého Šalomouna byla vyslyšena žena, která milovala svého syna (srv. 1Král 3,16-27).

Velmi působivé jsou v tomto směru fresky moldavských klášterů, kde podle dávné tradice, se poslední soud umísťuje na vnější zeď kostela, nad vstupní bránu. Vnitřek kostela symbolizuje Boží království, společenství posvěcených věřících. Soud tedy předchází oddělení „ovcí od kozlů“, aby do svatyně nevstoupil nikdo bez svatebního šatu (srv. Mt 22,12).

Na počátku je bázeň, na konci láska

Jak si toto rozdělení představit? Některé starobylé představy se spokojily se symbolickým motivem ovcí. Později se obrazy stávají realističtějšími, aby posílily svou

účinnost jako morální kázání; ve středověku dávali volný průběh fantazii, když vykreslovali různé pekelné tresty za rozmanité hříchy. Avšak přílišná moralizující živost oslabuje dogmatickou hodnotu velkého tajemství. To bolestně pociťujeme, zvláště při jednom pohledu: milosrdný Soudce světa se promění v neúprosného, a lidsky řečeno, dosti krutého soudce.

Už dávní Otcové nacházejí způsob, jak tento protiklad smířit, a formulují princip: bázeň je na začátku, láska na konci. Odpovídá to už kázání starozákonních proroků. Velmi výmluvný je například Ozeáš (1,1s), který se na Boží příkaz ožení s prostitutkou – symbol hříšníků. Dcera, která vzešla z tohoto manželství dostává jméno Nemilovaná a syn jméno Ne-můj-národ. Potom však přichází příslib: „Izrael bude četný jako písek na mořském břehu, který nelze odhadnout ani spočítat. Místo aby se říkalo: „nejste můj lid“, budou nazváni syny živého Boha“.

V tomto kontextu dostávají smysl a správné proporce kázání o „hrozném posledním soudu“ a vyloučí se tak mylné zobrazení Krista, který i tady zůstává milosrdným Spasitelem a dává hodnotu všeobecnému zákonu lásky. Má-li se některým jevit jako neúprosný, rozdíl není v něm, ale v těch, kdo jej chtějí či nechťejí přijmout. Jsou proto předem upomenuti: „Já nikoho nesoudím“ (*Jan 8,15*). „Soud pak je v tomto: světlo přišlo na tento svět, ale lidé si zamilovali více tmu než světlo ...; kdo jedná podle pravdy přichází ke světlu, aby se jasně ukázalo, že jeho skutky byly vykonány v Bohu“ (*Jan 3,19.21*). Proto tyto poslední bude Kristův

příchod osvobozením („Zvedněte hlavu“: *Lk 21,28*), pro ostatní časem, kdy se budou bít v prsa (srv. *Mt 24,30*), časem, kdy stanou před nečekanou a nevítanou proměnou svého bytí „vzhledem k tomu, že proměna, jas slávy, daná člověku, může být nejen osvěcující, ale i stravující“. Co to znamená? Při parúzii bude každý postaven před svůj věčný obraz, tak jak ho Bůh s láskou zamýšlel už od počátku. Ve světle tohoto věčného obrazu, uvidí sám sebe v pravdě, tato pravda pak bude jakýmsi soudem nad sebou samým (proto se jedná o soud vnitřní nikoli vnější), ohněm, kterému nelze uniknout, protože vše bude zjevné a v Boží království nebude klamu ani lži. Člověk tedy bude zachráněn s ohledem na to, co je. „Formy spásy jsou různé, závisejí na základě na němž člověk stavěl. Tak je možné, že se zachrání, ale „jakoby prošel ohněm“, a objeví se tedy nahý, protože jeho dílo bylo spáleno.

V souladu s osobním prostupováním světla do vlastní duše, se objevují různé stupně krásy Kristovy tváře. Básník a myslitel Vjačeslav Ivanov naznačuje tento postup, když rozlišuje mystiku „anarchickou“, „naděje“ a „lásky“, a vykládá ji na třech proslulých malbách italské renesance. První mystiku spatřuje v obraze Krista na Michelangelově fresce Posledního soudu v Sixtínské kapli, která vyjadřuje odsouzení všeho zla: Pryč ode mě, zlořečení, všichni, kdo pácháte nepravosti (srv. *Mt 25,41*). Je to obraz mladistvé duše, která začíná milovat dobro a bát se zla, proto věří, že může zlo zničit.

Ti, kdo milují krásu, dospívají po období „anarchického“ mládí k mystice „naděje“, kterou vyjádřil Raffaello na obraze Proměnění Páně: je to duchovní vidění budoucího světa, zatím neuskutečněné, ale prožívané v útěku na horu, aby se zapomnělo na stávající zla a utrpení. Je to mystika očekávání. Obraz je rozdělen do dvou rovin. V dolní části

farizeové odsuzují ženu, přistíženou při cizoložství. Apoštolové však tomu nevěnují pozornost: vystoupili na horu a kontemplují světlo, které přichází z nebe.

Poslední stupeň mystiky vidíme v Poslední večeři Leonarda da Vinciho. Ježíš sklání hlavu, aby vyslovil své „ano“ všemu, co přichází z Prozřetelnosti Otce, i Jidášovu zradu.

Ale současně dává chléb života, ustanovuje eucharistii, svátost, která oživuje lidi i celý vesmír. Tím je všechno proměněno, všechna toužebně očekávaná krása je už přítomná. Ivanov uzavírá: „Vidíme tu utrpení světa, ale i zlato kalicha. Úzkými okny proniká azur večera. Krása této pokojné modři se snáší na večeřadlo oběti...“. Pravým mystikem je ten, kdo proměňuje svět tím, že přijímá vůli Otce a lásku Syna.

Odhalení tajemství srdce

K vynesení definitivního rozsudku se u profánních soudů vyžaduje úplná znalost všech skutků. Pro Boží soud jsou tyto rozhodující „skutky“ především vnitřní: myšlenky a pocity srdcí. Kdysi kazatelé o posledním soudu kladli velký důraz na pocit hanby, který zažijeme před ostatními, když celý svět pozná naše skutky i skryté myšlenky. Aniž bychom chtěli tento negativní aspekt umenšovat, vynasnažíme se zachovat rovnováhu poukazem na pozitivní stránku. Tvoří-li podstatu Církve osobní dialog, nastává vážný problém: jak poznat jednotlivé osoby? Svoboda a láska, konstituční prvky osoby, nejsou postižitelné racionálními kategoriemi. Je tomu tak proto, že „lidskou osobu nelze vyjádřit prostřednictvím pojmů. Vymyká se jakékoli rozumové definici, dokonce i jakémukoli popisu, neboť vše, čím bychom ji chtěli charakterizovat, lze najít i u ostatních“.

Podle mínění Pavla Florenského, je proto třeba nabýt přesvědčení, že pro poznání osob je třeba použít jiné metody, než jakou se zkoumají věci. Nemůžeme vycházet z *idea clara et distincta*, „věcně“ po kartézském způsobu. Je třeba naopak začít důvěrou, vírou, která roste ve třech etapách:

1) *Credo quia absurdum*. Je to naprostá důvěra člověku, s nímž mluvíme. Shledáváme, že zůstaneme-li v oblasti myšlení, zůstává osoba nedosažitelná.

2) *Credo ut intelligam*. Věřím, že osoba, které jsem svěřil důvěru, se mi sama otevře.

3) *Intelligo ut credam*. Nyní vidím, že má víra je zdrojem vyššího poznání.

Shledáváme, že východiskem k osobnímu poznání je důvěra, bez níž není církevní společenství možné. A Florenskij dodává, „to je základní a charakteristická teze celé ruské a obecně východní filozofie ... poznání tak není zmocnění se jakési mrtvé věci nějakým dravým poznávacím subjektem, nýbrž morálním společenstvím osob, z nichž každá je pro kteroukoli další subjektem i objektem. V pravém slova smyslu však je poznatelná pouze osoba, a nic jiného“. Co je pravda?, ptal se Pilát Pravdy. Nedostal však odpověď, protože otázka byla zbytečná. Pravda stála před ním, ale on nebyl s to poznat Pravdu jako pravdu, čili mít důvěru v osobu Ježíše, která by se mu následně mohl zjevit. Nezapomínejme, že poznávat osoby, v Církvi znamená vidět v nich Krista.

Závěrem můžeme říci, že všeobecné odhalení srdcí při posledním soudu znamená pro blažené triumf osobní důvěry, rozšířené na všechny lidi.

Vidění odpuštěných hříchů

Jeden kazatel se snažil o duchovních cvičeních rozvést toto téma obecné průzračnosti mezi lidmi jako významný prvek posledního soudu. Musel však odpovědět na otázku, kterou vzápětí dostal: „Bude se vědět i to, co bylo vyznáno pod zpovědním tajemstvím?“ V první chvíli se kazatel cítil zaskočen, ale pak vyhýbavě odvětil: „Odpuštěné hříchů jsou jakoby Bohem zapomenuty. I my se proto snažme zapomenout na křivdu od druhého, jestliže nás žádal o odpuštění“. Cítíme však, že odpověď není úplná.

Pokusme se proto zamyslet nad tím, k čemu dochází ve zpovědi. Nevyjevují se tu pouze hříchy, ale především naše dobrá vůle se jich už nedopouští. Pronáší se odsouzení zla, která však nejprve vychází od nás, předtím, než je potvrzeno soudem zpovědníka. Tento proces předchází Boží soud jak v partikulárním soudu po smrti, tak při posledním soudu. Jestliže tedy celý svět uvidí naše hříchy, uvidí také náš soud nad nimi. A co je nejdůležitější, uvidí výsledek tohoto soudu, který není pouhým „zapomenutím“, ale úplnou obnovou. Sv. Jan Chryzostom píše: „Odpuštění hříchů, vynesené kněžími nemá povahu pouhé deklarace, nýbrž je pravým a vlastním odpuštěním, maže hříchy“.

Také A. Rodriguez musel ve svém *Traktátu o křesťanské dokonalosti* odpovědět na otázku, položenou na začátku, a pokusil se o to lidovým obrazem. Člověk dostal na křtu svatební nesešivané roucho. Nedbalostí však v něm udělal škaredou díru. Přinesl jej proto zdatnému krejčímu, který jej vyspraví tím, že díru zakryje nějakou ozdobou, aby nebyla vidět. Ale mohli bychom použít ještě vhodnějšího příkladu. Představme si, že malíř dostal velké plátno, aby na něm namaloval krajinu. Během malování však nepozorností jeden roh plátna pokazí. Nic naplat, musí poničenou část odříznout, nehledě na to, že obraz bude menší. Ale krátce nato se mu stane totéž v druhém rohu a stejným způsobem je zjednána i oprava. Incidenty však pokračují, plátno se stále více zmenšuje, až nakonec práci dokončí. Nešťastných příhod však bylo tolik, že z plátna zbyla miniatura. Jiný malíř postupuje jinak. Když první roh pokazí černou barvou, změní předmět malby a místo pole lilí na tom místě namaluje krásný hluboký les. Potom, co pokazí druhý roh, místo holubic tam namaluje tmavého orla, a tak dále. Nakonec je plátno uchováno celistvé, ale krajina je jiná, ale přesto krásná.

Postup prvního malíře je symbolem pokání v profánním smyslu. Ten, kdo svými hříchy vždy poničí část svého života, se polepší pro období, které mu zůstává, přinejmenším nějakou dobu před smrtí. Případ druhého malíře ukazuje pokání s Božím odpuštěním. Smysl dostávají i spáchané hříchy, takže o nich neváhá mluvit jako o *felix culpa*. Svátý Ludvík Gonzaga, který si po celý život uchoval nevinnost, je Božím obrazem tak, jak byl zamýšlen od počátku. Zatímco svátý Augustin, kající hříšník, je rovněž úplným Božím obrazem, ne zmrzačeným, nýbrž rekonstruovaným, nicméně stejně zářivým. V tomto smyslu můžeme pochopit, proč se pokání nazývá „nové stvoření“, vzhledem k tomu, že hříchy může odpustit jen Bůh.

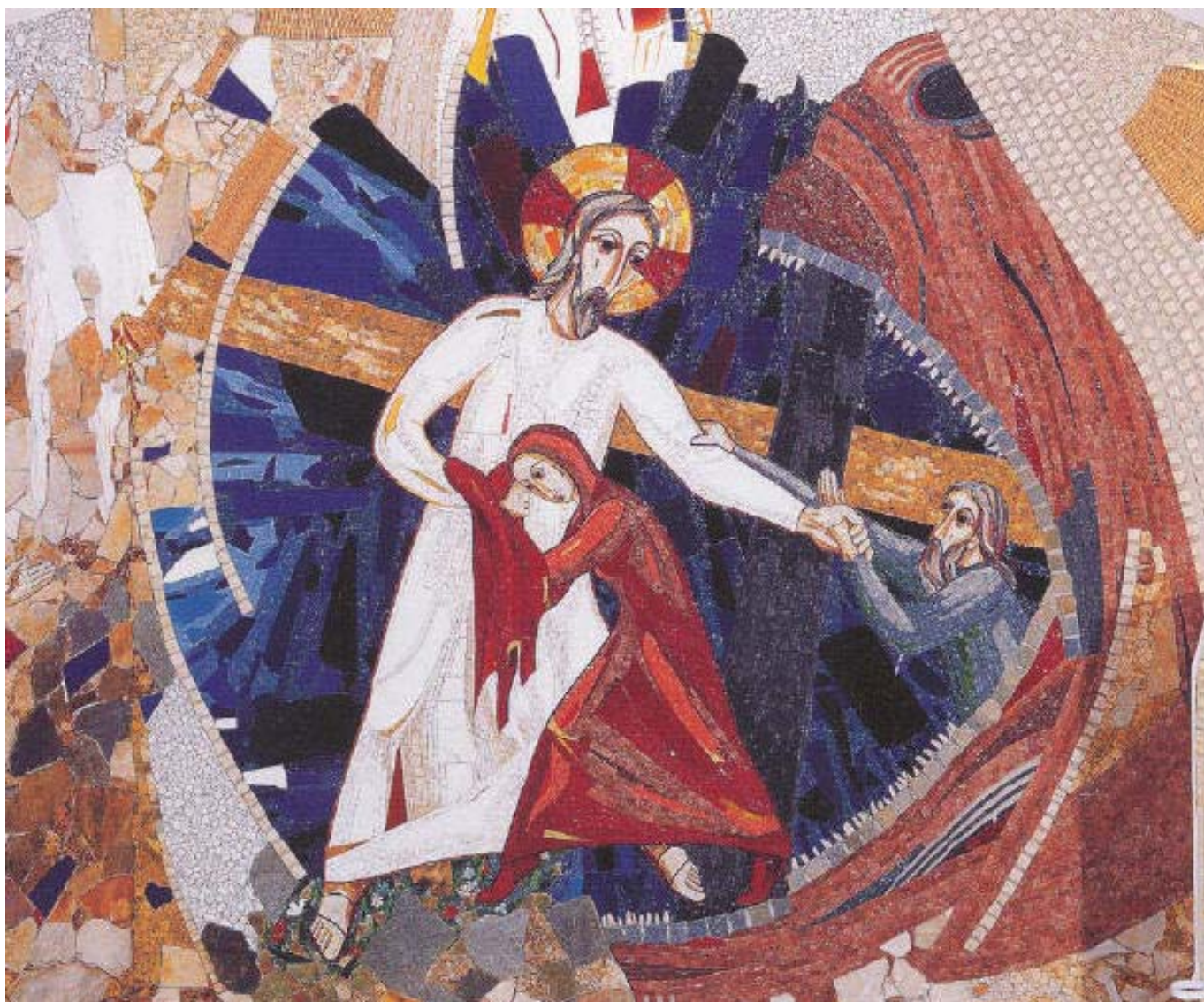
Kající život spočívá v postupném odsuzování se a osvobození se. Je pochopitelné, že osobní soud vyslovený v hodině smrti má zvláštní význam. Jeho potvrzení Bohem vyjadřujeme pojmem „partikulární soud“. Jde o soud, který následuje bezprostředně po smrti. Tím se věčný úděl člověka považuje za definitivně rozhodnutý.

Zůstává však problém. K očištění, nezbytnému pro nebeské království, dochází – jak jsme viděli – skrze pokání. Jsme si jisti, že jsme je uzavřeli před okamžikem smrti? Zkušenost ukazuje na značné rozdíly v umírání. Ne všichni opouštějí svět s klidem světců, s duší zcela očištěnou. Spontánně se tedy ptáme, zda-li ještě existuje nějaká možnost, jak odčinit to, co zbývá, i přesto, že fyzické oči definitivně pohasly. Vystává proto otázka „očistce“

Ikona posledního soudu

Ikona posledního soudu, podle antického stylu, představuje celé dějiny světa od prvního stvoření až po jeho konec. Nahoře vidíme anděly, jak svinují nebeskou oblohu se sluncem

a měsícem: počátek a konec se spojují. Pod oblohou se odehrávají dějiny lidí. Vévodí jim základní motiv: postava Krista, který sestupuje shůry, aby vztáhl svou záchraňující ruku ke všem, kdo svými hříchy padli do pekel, do království smrti. Ti z lidí, kteří jeho spásu přijali, jsou posazeni na trůny v Božím království, povoláni, aby přísluhovali nebeské liturgií u oltáře, připraveného pro věčného Kněze.

Všichni jsou povoláni. Proto před oltářem, v postoji pokorné adorace, klečí prarodiče Adam a Eva, kteří byli i prvními hříšníky, a nyní jako kající jsou vykoupení. Dábelský had, který je svedl se však snaží svést i jejich potomstvo. Vystupuje z pekel ve tvaru ohnivého jazyka a snaží se uštknout Adamovu patu a stáhnout lidstvo do království zla. U kolika se mu to podaří? Ikona se nevystavuje nebezpečí fantastických představ. Peklo je pro ty, kdo pohrdli záchraňující rukou Krista, který sestupuje. Ale kdo jsou? Jaký je jejich počet? V pravém rohu ikony vidíme červenou skvrnu pekla, avšak bez dalších vysvětlení. Respektuje se tajemství.

Dějiny spásy jsou dějinami lidí, ale i celého vesmíru. I on musí být vykoupen, vrátit se do stavu své původní krásy. Vrací se ráj. Vlevo jej spatřujeme jako království Abraháma, Izáka a Jakuba, odměnu kajícího lotra na kříži. Ovšem duchovním zosobněním ráje je Matka Boží, „panenská země, z níž byl vytvořen Adam“, jak říkají Otcové. Brány zaslíbené země hlídají andělé, ale svatý Petr má klíče, aby je otevřel. Jakmile je vesmír obnoven, vracejí se i jeho prvky k původnímu účelu. Voda byla stvořena, aby dávala život

a země, aby živila vše živé. Moře i země kvůli hříchu pohlcovaly mrtvé, staly se místem hrobů. Nyní jsou na ikoně zobrazeny jako tajemná ústa, která musejí mrtvé navrátit životu. Soud je současně dnem slavného všeobecného vzkříšení. Ale především je dnem Kristova vítězství. „Ano, přijdu brzy! Amen. *Maranathá*, Přijď, Pane Ježíši!“ (Ap 22,20).

Několik praktických postřehů, jak se s užítkem dívat na obraz posledního soudu

Postupujme schématicky bod od bodu.

1. Peklo není místo, ale stav. Je prostoduché představovat si věčný trest jako koncentrační tábor uzavřený nepřekonatelnými hradbami. Bůh, který je všudypřítomný, musí být i tam, a je-li tam Bůh, jak by toto místo mohlo být „peklem“?

2. Smrt není trest, uloženým vnějším soudcem, který by bylo možné zaměnit za jiný, méně těžký. Kvůli prvotnímu hříchu je sestup do pekel společným údělem všech.

3. Smrt sama o sobě není definitivní, a všichni potřebujeme být Kristem zachráněni. Naději na spásu musíme živit všichni, maje před očima jeho věčně milosrdnou tvář, která se nikdy nemůže změnit.

4. Jakým způsobem nás Ježíš zachraňuje? Otcové to vyjadřují základním soteriologickým principem: to, co na sebe nevezal Kristus, není spaseno. Aby spasil naši lidskou existenci ve všech jejích aspektech, musel se Ježíš narodit jako člověk a projít různými peripetemi našeho života. A aby nás zachránil od smrti, musel zemřít i on, přemoci smrt smrtí.

5. Spása světa je vrcholným darem Boží milosti a musí být přijata po způsobu, který je vlastní každému stvoření. Pokud jde o člověka, vyžaduje se přijetí vědomé a svobodné. A pokud ji naopak někdo vědomě a svobodně odmítne? Pak nemůže přejít ze smrti do života. Ve vlastním smyslu tedy není odsouzen do pekla, ale je „odsouzencem, který odmítá být od něj spasen“. Nejde o někoho, kdo je násilně vlečen k strašlivému Božímu soudu, spíše je tím, kdo prchá před nataženou rukou milosrdného Krista.

6. V kterém okamžiku má místo tento Kristův soud? Řecké *erchómenos* naznačuje jemný výklad: Kristus je tím „který je přicházející“, pozvolna, během celých dějin, aby soudě, zachraňoval.

VÍRA ZAVAZUJE K PLNĚNÍ POZEMSKÝCH POVINNOSTÍ

SV. MAXIM, BISKUP TURÍNSKÝ

(katecheze Benedikta XVI. při střeďeční generální audienci, 31. 10.)

Drazí bratři a sestry,
na zlomu čtvrtého a pátého století přispěl jiný církevní Otec po sv. Ambrožovi rozhodujícím způsobem k rozšíření a upevnění křesťanství v severní Itálii. Je to sv. Maxim, s nímž se setkáváme jako s biskupem Turína v roce 398, rok po smrti sv. Ambrože. Je o něm opravdu málo zpráv; zato ale se dochovala až do naší doby sbírka 90 kázání. Z nich se vynořuje ono hluboké a životní pouto biskupa s jeho městem, jež dosvědčuje zřejmé spojení mezi biskupskou službou Ambrože a Maxima.

Tváří v tvář velkým napětím, která rozvracela občanské soužití, se Maximovi podařilo pevně semknout křesťanský lid kolem své osoby pastýře a učitele. Město bylo ohrožováno potulnými hordami barbarů, kteří pronikli skrze

východní průsmyky a táhli až k západním Alpám. K vůli tomu byl Turín stále střežen vojenskými posádkami a stával se v kritických chvílích útočištěm pro obyvatelstvo utíkající z venkova a z městeček, která neměla vojenskou ochranu.

Maximova vystoupení za této situace dosvědčují úsilí reagovat na občanský úpadek a na rozvrat. I když zůstává obtížné určit, jaké bylo společenské složení adresátů jeho „homilií“, zdá se, že se Maximova kázání, aby překonala nebezpečí, že budou pouze všeobecná, obrací zvláštním způsobem k vybranému jádru turínského křesťanského komunity, kterou tvořili bohatí statkáři, kteří měli své statky na turínském venkově a dům ve městě. Byla to jasná pastorální volba biskupa, který zahlédl v tomto druhu kázání nejúčinnější cestu, jak udržet a upevnit své spojení s lidem.

Aby se objasnila Maximova služba jeho městu, lze uvést jako příklad 17. a 18. kázání, věnované stále aktuálnímu tématu, totiž bohatství a chudobě v křesťanských komunitách. Také v této oblasti bylo město zmítáno velkými napětími. Bohatství se hromadilo a skrývalo. „Jeden nemyslí na nouzi druhého,“ konstatuje hořce biskup ve svém 17. kázání „Mnozí křesťané totiž nejen, že nerozdělují vlastní věci, ale loupí i ty, které patří jiným. Nejenže nevezmou své peníze, aby je donesli k nohám apoštolů, nýbrž i odvlékají od nohou kněží své bratry, kteří prosí o pomoc.“ A uzavírá: „V našem městě je mnoho hostů a poutníků. Konejte to, co jste slíbili,“ tím, že přilnete k víře, „aby se i o vás neříkalo, co bylo řečeno o Ananiášovi: Neselhali jste lidem nýbrž Bohu.“ (17. kázání, 2-3) V následujícím kázání, osmnáctém, Maxim pranýřuje stále znovu se vracející formy chamtivosti na úkor neštěstí druhých: „Řekni mi, křesťane,“ oslovuje biskup své věřící, „řekni mi, proč jsi vzal kořist opuštěnou lupiči? Proč jsi přinesl do svého domu „zisk“, jak si myslíš, roztrhaný a nakažený? Ale snad si myslíš,“ pokračuje, „že sis to koupil a kvůli tomu si myslíš, že se vyhneš obvinění z lakomství. Avšak tímto způsobem nelze dosáhnout, aby nabytí (těch věcí) odpovídalo obchodu. Nakupovat je dobrá věc, ale v době pokoje to, co se prodává svobodně, ne během plenění to, co bylo uloupeno... Jedná tedy jako křesťan a jako občan, kdo nakupuje, aby to vrátil zpět.“ (18. kázání, 3) Aniž by to stavěl na odív, Maxim tak dospívá k tomu, že hlásá hluboký vztah mezi povinnostmi

křesťana a povinnostmi občana. V jeho očích žít křesťanským životem znamená také vzít na sebe občanské závazky. A naopak každý křesťan, který uchvacuje kořist druhého s divokostí šelem, i když může žít ze své práce, který klade léčky svému sousedovi a který se každý den snaží uorávat půdu druhého a zmocňovat se plodů, nejeví se mu podobnější vlku, který zakusuje slepice, ale vlku, který se sápe na vepře.“ 41 kázání, 4). Vzhledem k prozíravému postoji, jaký zaujal Ambrož, aby ospravedlnil svou proslulou iniciativu na vykoupení válečných zajatců, se jasně vynořují dějinné změny, jež pronikly do vztahu mezi biskupem a občanskými institucemi. Opíraje se o zákony, které vybízely křesťany vykupovat vězně, Maxim se cítí plně oprávněn vykonávat v tomto smyslu pravou a vlastním moc kontroly nad městem. Tato moc se pak stávala stále rozsáhlejší a účinnější až do té míry, že nahradila netečnost magistrátů a občanských institucí. V této souvislosti se Maxim nejen zasazuje o to, aby znovu zapálil věřící tradiční láskou k rodnému městu, nýbrž hlásá také vyhraněnou povinnost vůči daňovým povinnostem, i když jsou tíživé a mohou se jevit nevábně (26 kázání). Tón a obsah uvedených kázání, jak se zdá, předpokládá vyzrálé vědomí politické odpovědnosti biskupa. On je „hlídka“ umístěná nad městem. Kdo jsou tyto hlídky, ptát se totiž Maxim v 92.kázání: ne-li nejbláženější biskupové, kteří, umístění na vyvýšené skále moudrosti na obranu národů, vidí zdaleka zla, která se neočekávaně objevují?“ A v 89.kázání turínský biskup vysvětluje věřícím jejich povinnosti tím, že používá zvláštního přirovnání mezi biskupskou funkcí a funkcí včel: „Jako včely, říká, biskupové „zachovávají čistotu těla, předkládají pokrm nebeského života, užívají žihadla zákona. Jsou čistí, aby posvěcovali, sladcí, aby osvěžovali, přísní, aby trestali.“

Koneckonců historický a literární rozbor ukazuje rostoucí vědomí politické odpovědnosti církevní autority v kontextu, v němž ve skutečnosti nahrazoval občanskou autoritu. Toto je totiž vývojová linie služby biskupa v severozápadní Itálii počínaje Eusebiem, který „jako mnich“ bydlel ve svém Vercelli, až po Maxima z Turína, postaveného „jako hlídka“ na nejvyšší skalní útes města. Je zřejmé, že historické, kulturní a společenské souvislosti jsou dnes hluboce odlišné. Dnešní kontext je spíše vyličen mým ctihodným předchůdcem v apoštolské exhortaci *Ecclesia in Europa*, tam, kde nabízí podrobný rozbor výzev a znamení naděje pro církve v současné Evropě (6-22). V každém případě nehledě na změněné poměry, zůstávají stále platné povinnosti věřícího k jeho městu. Osнова úkolů „pocitivého občana“ a úkolů „dobrého křesťana“ vůbec nezapadla.

Závěrem snad napomůže připomínka toho, co jsem napsal před několika léty v „*Doktrinní nótě ohledně otázek týkajících se nasazení a chování katolíků v politickém životě*“ (24. 11. 2002). S odkazem na pastorální konstituci *Gaudium et spes*, si Nóta kladla za cíl vysvětlit jeden z nejdůležitějších aspektů jednoty života křesťana: důslednost mezi vírou a životem, mezi evangeliem a kulturou. Koncil ze své strany vybízí věřící, „aby věrně plnili své pozemské povinnosti tím, že se dávají vést duchem evangelia. Je sice pravda, že zde nemáme trvalou vlast, ale hledáme budoucí. Jsou však na omylu ti, kdo se domnívají, že proto mohou zanedbávat své pozemské povinnosti, neboť si neuvědomují, že právě víra je k jejich plnění zavazuje ještě více, a to každého podle jeho povolání“ (43). Podle učení sv. Maxima a mnoha jiných Otců vezmeme za své učení koncilu, aby věřící stále více toužili „vykonávat všechny své pozemské činnosti a uvádět přitom v jednu živoucí syntézu lidské, domácí, výdělečné, vědecké i technické úsilí s náboženskými hodnotami, pod jejichž nejvyšším vedením se všechno uvádí do souladu k Boží slávě.“ (tamtéž.).

POZNÁNÍ HŘÍCHU

(úvaha Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, S.I., čestného občana Pustiměře)

Zavedl jsem známého na východní liturgii. Byl právě začátek postní doby. Obřady vedl staříčkový biskup a můj známý se nemohl vynadivit, kde bere sílu k tolika poklekáním a hlubokým poklonám až k zemi. Vzal si text, aby mohl sledovat slova modliteb. Líbily se mu

zpěvy. Ale najednou zavřel knížku a řekl mě: „Pojďme pryč, už nemohu!“ „Co je ti? Je ti to dlouhé?“ – „Pojďme, venku ti to povím.“ To, co mě venku pověděl, už jsem slyšel tolikrát, nebylo to nic nového, stará námitka: „Proč je tam tolik toho hříchu? Copak není v křesťanství nic lepšího než pořád padat na kolena, bít se v prsa a volat: Smiluj se nade mnou, bídným hříšníkem?“ Neutěšil jsem známého tím, že právě východní liturgie těmito kajícími výrazy odedávna oplývá.

Nedivíme se, že tyto texty se dnešním lidem nelíbí a že mají námitky proti tomuto druhu liturgie. Ale stává se horší věc. Líbí se něco nebo nelíbí, to je otázka vkusu, osobní. Co však říci o tendenci, která dnes převládla v myšlení a totiž, že hřích mizí ze zájmu vůbec a mnoho lidí v něj přestává věřit. Je sice ve světě mnoho nedostatků a nepořádku. Ale hřích? Něco, co by měl Bůh pronásledovat věčnými tresty? Kdopak ještě tak myslí? Leda sektáři a fanatici.

V knize „Drama humanistického ateismu“ kard. De Lubac poukazuje, jak se toto myšlení rozšířilo a nakonec vedlo ke ztrátě víry v Boha. Nač bychom vlastně potřebovali milosrdného Otce na nebesích, když nejsou žádní marnotratní synové. V denním tisku jsou milióny starých a nových výrazů, ale termín „hřích“ bychom tam hledali těžko.

Kazatelé ostatně už dávno poukazovali na nebezpečí tohoto postoje pro duchovní život a jako ilustraci uváděli příklad umírajícího Bedřicha pruského. Ten volá před smrtí pastora a svým způsobem se zpovídá. Uzná, kolik lidí svévolně odstranil z cesty, kolikrát šel takzvaně přímočaře dopředu a neohlížel se, kdo spravedlivě či nespravedlivě padne. Pastorovi je z toho nevolno. Vyzve jeho královské veličenstvo, aby vzbudilo lítost. Ale toho se nedočká. „Lítost? Já jsem vždycky jednal správně?“ S tím přesvědčením monarcha umírá.

Nevím, je-li toto vyprávění pravdivé. Ale rozhodně je poučné k pochopení postoje lidí, kteří nemluví o hříchu. Nechtějí v něj věřit. Proč? Kazatelé to ovšem označí jako pýchu, první příčinu všech pádů. Je to jistě správné. Ale snad se dá i to tvrdé asketické hodnocení skutečnosti přece jen omluvit a zmírnit. Vždyť člověka vytváří také prostředí k dobrému a

ke zlému. Jaké jsou důvody psychologické, proč v jistém prostředí je pojetí hříchu víc nebo méně jasné?

Známe z katechismu především dvě definice hříchu: přestoupení Božího zákona a urážka Boží. Ta první definice je legální, právní, druhá je typicky náboženská. Patří k sobě, ale dají se i oddělit, a tím vzniká mnoho nesrovnalostí.

V evangeliu se udává za příklad nekajícího člověka farizeus, který se v chrámě modlí, že poukazuje na to, jak všechny předpisy Zákona zachovává, jak se postí, jak platí chrámový poplatek atd. (*Lk 18,10 nn*) Je symbol těch, kdo ztotožnili všechno dobré se zachováváním příkázání a všechno zlé s jejich porušováním. Jaká je jejich odměna? Vědomí, že jednali správně. A když nejednali? Zákony se mstí, ale dá se jim také vyhnout, dají se ošidit. Jsou neosobní. Ale proto také neodpouštějí. Přestupník zákona může mít zážitek tuhých trestů za hřích, ale neví, co je odpuštění.

Docela jiné důsledky plynou z biblického a náboženského pojmu hříchu jako urážky Boha Otce na nebesích. Není to slepý zákon, pravidlo, ale živá osoba. Hřích ho bolí, ale protože je to Otec, může a chce marnotratnému synu odpustit. Kdo zhřešil proti zákonu, pozná tvrdost důsledků. Kdo zhřešil proti Otci, pozná nadto něco vyššího: Boží milosrdenství. Objeví, jak je dobrý ten, ke komu se modlí.

Stává se tedy paradoxní věc. Hřích, který je odpad od Boha, nás k Bohu nakonec dovede a ukáže nám jeho pravou tvář. Liturgie velikonoční soboty používá silný výraz: šťastná vina, *felix culpa*. V literatuře se toto téma neustále vrací u Dostojevského. Hříšní lidé jsou nakonec Bohu bližší než tzv. spravedlivý. Způsobem skoro doktrinálním to vylíčil F. Muriac v románu „Farizejka.“ Tzv. spravedlivý znají Boha jen částečně. Ten, kdo zhřešil, udělá další, nový objev: pozná Boha, který odpouští, který je milosrdný Otec.

Ale přijde ještě další krok. Nepoznáváme Boha abstraktně jako matematické formule. Jde tu o živý zážitek. Ten proniká do života. Biblické slovo „poznávat“ má právě ten konkrétní živý smysl. Adam „poznal“ dobro a zlo, tj. prožil to na vlastní kůži. „Poznat válku“ znamená v hebrejštině mít v ní účast, zažít její pohromy, Tady je konkrétní i výraz „poznávat Boha.“ Nejde tu o školní studium teologie, ale o zážitek styku s ním. Kdo poznává Boha, nemůže ho nenapodobit.

Kdo poznal milosrdného Boha, začíná být i sám milosrdný vůči bližnímu. Přestává odsuzovat a začíná odpouštět. Ale v tom okamžiku začíná poznávat v pravé světle všechny lidi, svět, která ho obklopuje. V tomto smyslu se musí rozumět i textům liturgie, zvláště východní, kde se mluví tolik o hříchu a kde se tolik prosí o smilování: *Kyrie eleison, Gosподi pomiluj, Pane, smiluj se!* Není v tom beznaděje, pochybnosti o spáse, strach, že Bůh neodpustí. K tzv. kajícím hymnům a žalmům patří právě opačné city: vědomí a jistota, že Pán Bůh stále odpouští, zážitek, jak je to krásné svou vinu vyznat právě jemu, jako rádi řekneme lékaři, co nás bolí. Jakousi malou ilustraci k tomu podává pasáž ze vzpomínek dcery anglického humanisty, právníka a pak mučedníka sv. Tomáše Mora. Jeho dcera píše, že když byla malá, schválně dělávala nějaké chyby, aby ji otec zavolaal a napomenul. Uměl to udělat tak krásně a tak taktně, že bez toho dcera skoro nemohla být. Je to jakýsi odstín toho zážitku, který mají světci, když vyznávají Bohu své hříchy. Pláčou nad nimi, ale radí se k těm, kteří jsou „blahoslavení plačící“ (*Mt 5,5*).

Had sliboval v ráji lidem, že budou jako bohové, že poznají dobro a zlo (*Gen 3,5*). Svedl je k hříchu a poznali zlo. Evangelium nás vede k tomu, abychom poznali zlo v jeho pravé podobě, abychom dělali pokání a tím poznáváme dobro a budeme jako Bůh, i my dobří vůči lidem.

MODLITBA ZA OBRŽENÍ MILOSTI NA PŘÍMLUVU BOŽÍHO SLUŽEBNÍKA PAPEŽE JANA PAVLA II.

**Ó Nejsvětější Trojice,
děkujeme ti, žes církvi darovala papeže Jana Pavla II. a dala v něm zazářit
něžnosti svého otcovství, slávy Kristova kříže a jasu Ducha lásky.
Svou bezmeznou důvěrou v tvé nekonečné milosrdenství
a v mateřskou přímluvu Panny Marie
nám zosobnil obraz Ježíše, Dobrého Pastýře
a ukázal nám tak svatost jako vysoké měřítko řádného křesťanského života,
jako cestu k dosažení věčného společenství s tebou.
Na jeho přímluvu nám podle své vůle
uděl milost(vložit svou prosbu o uzdravení duše či těla), o kterou vroucně prosíme,
v naději, že bude brzy přiřazen k počtu tvých svatých.
Amen.**

S církevním schválením
Kardinál CAMILLO RUINI
Generální vikář Jeho Svatosti pro Římskou diecézi

CONDOLÉANCE

"Mors et vita duello conflixere mirando. Dux vitae mortuus regnat vivus!"

Drazí bratři Ebenové,
s velkou bolestí jsem vyslechl zprávu o úmrtí vašeho tatínka.
Už při večerní eucharistii, slavené v den posvěcení chrámu Narození Panny Marie
v Drysicích, se memento putujícího Božího lidu ubíralo k muži,
jenž do úst i srdce jejich vyznání, vkládal své nezlomné
"Credo in unum Deum Patrem; credo resurrectionem mortuorum; credo vitam aeternam".
Snad více, než kdy jindy, prožíváte otázku, kterou kdys Ježíš položil Martě z Betánie:
"Věříš tomu?".

Spolu s Vámi kráčím cestou naděje,
co v smrti neumírá,
v čase, jenž stín pomíjivý obepíná,
však v srdci svém svíci pozvedám,
v světle jejím znovu kráčím vším, co znám,
a pak opakují ze všech sil:
"Vím, komu jsem uvěřil".

*Váš vděčný
Dr. Josef Beniček, farář pustiměřský*

Milý pane faráři,
moc Vám děkuji za Váš dopis, je to neuvěřitelné, že se opravdu nenajde
v životě jediná situace, na kterou by Písmo nemělo odpověď a to odpověď
vyčerpávající a povzbudivou. Teď je to samozřejmě smutné a bolavé,
ale když se odchází doma, mezi svými, s čistým štítem,
dá se to taky považovat za dar Boží. Díky za všechny modlitby

Váš

Marek Eben

ODPUSTKY PRO DUŠE V OČISTCI

Od 1. do 8. listopadu

je možno získat po splnění tří obvyklých podmínek (sv. zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysly sv. Otce) denně plnomocné odpustky, přivlastnitelné pouze duším v očistci, **návštěvou hřbitova a modlitbou za zemřelé** – třeba jen v duchu; v ostatních dnech lze takto získat odpustky částečné.

*Všemohoucí Bože, vyslyš naše prosby za naše zemřelé bratry a sestry
a posilni naši naději, že jako tvůj Syn vstal z mrtvých,
vstaneme k novému životu i my a že se u tebe znovu shledáme.
Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána,
neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje na věky věků.
Amen.*

*Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod,
usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj ... pracuj jako hlasatel evangelia.
(2 Tim 4, 2.5)*

Spolubratrům jezuitům, všem bratrům v kněžské službě, příbuzným a přátelům oznamujeme, že v **pondělí 29. října 2007** ve věku nedožitých 66 let odešel k Pánu jeho věrný a horlivý služebník

P. Vladimír Tomeček SJ

Otec Vladimír se narodil 8. listopadu 1941 ve Zlíně.

Po maturitě nastoupil v roce 1959 do semináře v Litoměřicích, kde přijal 27. června 1964 kněžské svěcení. V letech 1964-1974 působil v duchovní správě v Luhačovicích, Valašských Kloboukách a v Jeseníku nad Odrou. V roce 1971 vstoupil tajně do Tovaryšstva Ježíšova a první sliby složil 21. června 1974 v Jeseníku nad Odrou. V letech 1974-1976 pracoval jako montér v Mostě, Chomutově a Jihlavě, 1976-1981 opět v duchovní správě ve Strážnici a v Kněždubu, kde do roku 1984 bydlel bez státního souhlasu. Pak do roku 1989 spravoval farnosti Napajedla a Ivanovice na Hané a začátkem roku 1990 přišel jako rektor baziliky na Svatý Hostýn. 22. listopadu 1990 tam složil svou řeholní

profesi. Od roku 1994 sloužil ve farnosti Nivnice, od 1997 v kostele Nanebevzetí Panny Marie "U jezuitů" v Brně, od roku 2000 ve farnosti v Lidečku, pak byl od roku 2004 ve Vranči kaplanem děkanátu Vsetín a roku 2006 se vrátil do farnosti Strážnice.

Svou neobyčejnou horlivostí, slovem, vtipem a velkodušnou pohostinností otec Vladimír všude oživoval a posiloval společenství věřících. Má velkou zásluhu na obnovení Matice svatohostýnské a jezuitského noviciátu na Hostýně. V životě jej Pán neušetřil bolesti, zvláště v posledních měsících, ale jeho zápal pro Boží službu odměnil tím, že mu vždycky posílal ochotné pomocníky, a tak mohl do posledních dní sloužit na své "motorce" mši svatou a zpovídat, dávat duchovní obnovy, vyučovat katechismus a publikovat ve farním tisku. Skonal náhle v pondělí 29. října v ranních hodinách, když ještě v neděli v kostele celebroid eucharistii. Pán života jistě velkoryse odmění jeho věrnost a námahu.

S naším bratrem se rozloučíme v kostele Panny Marie ve Strážnici
v sobotu 3. listopadu 2007 při mši svaté ve 13 hodin,
po níž bude uložen do kněžského hrobu na místním hřbitově.

Spolubratři z Tovaryšstva Ježíšova, kněží olomoucké arcidiecéze a zarmoucená rodina.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 4. – 11. listopadu 2007

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 4. listopadu	31. NEDELE V MEZIDOBÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana PŘIKRYLA, syna a dvě manželky
		DRYSICE 9.30	za + Aloise MARKA a rodiče
		PODIVICE 11.00	za + Bohuslava PUČÁNA, vnučku a duše v očistci
PONDĚLÍ 5. listopadu	PONDĚLÍ 31. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za Karla POSPÍŠILA, dvoje rodiče, živou a + rodinu
ÚTERÝ 6. listopadu	ÚTERÝ 31. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za +Františka BENÍČKA, +rod. BENÍČKOVU, MAHDALOVU, BUČKOVU a ZELENKOVU
STŘEDA 7. listopadu	STŘEDA 31. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 17.00	za + Martina a Marii HLAVÁČKOVY a rodiče
ČTVRTEK 8. listopadu	ČTVRTEK 31. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + rodiče KRAMPLOVY, COUFALOVY a sourozence
PÁTEK 9. listopadu	SVÁTEK POSVĚCENÍ LATERÁNSKÉ BAZILIKY	DRYSICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro J.E. Giovanni Coppu (*82)
		PUSTIMĚŘ 17.00	za + Květoslava PĚCHU a dvoje rodiče
SOBOTA 10. listopadu	SV. LEV VELIKÝ, PAPEŽ A UČITEL CÍRKVE		
NEDELE 11. listopadu	32. NEDELE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Terezii PROVAZNÍKO- VOU, živou a + rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Annu KREJČÍ, manžela a děti
		PODIVICE 11.00	za Františku a Miroslava HUDEČKOVY a Oldřišku a Jana NAVRÁTILOVY

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC LISTOPAD

1. Aby ti, kdo se věnují lékařskému bádání i ti, kdo pracují v legislativě, chovali vždy hlubokou úctu k lidskému životu od jeho početí až po přirozené završení.
2. Aby na korejském poloostrově rostl duch smíření a pokoje.
3. Aby nám připomínka svatých a věrných zemřelých pomáhala prožívat mocné okamžiky církevního i rodinného smíření, abychom tak tvořili Církev, jejímž středem je Zmrtvýchvstalý Kristus, o němž vydává svědectví svým bližním.
4. Aby Maria, Královna všech svatých, posilovala naději věřících při putování k nebeskému Jeruzalému.

FARNÍ INFORMÁTOR, XIII. roč., týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks =15,- Kč/ks. Ve formátu pdf na www.pustimer-farnost.cz.